

IRAUNKORTASUNAREN INGURUMEN ALDERDIA LEGAZPIN

Hauxe da garapen iraunkorra: egungo belaunaldiaren behar guztiak asetzen dituen baina bere beharrak asetzeko etorkizuneko belaunaldien ahalmena kolokan jarriko ez duen garapena. Brundtland txostena. 1987. NUESTRO FUTURO COMUN.

INGURUMENAREN IRAUNKORTASUNA, ZER DA?:

**Ingurunea eta ingurumena errespetatzea eta gordetzea
Gutxiago eta hobeto kontsumitzea
Bizimodu egokia eta portaera-arauak hartzea
Planetako ingurumena errespetatzea**

ETA HORRETARAKO PREST GAUDEN JAKIN BEHAR DUGU HARTU BEHARREKO NEURRIAK HARTZEKO (enpresek, administrazioak eta herritarrek) ETA ALDATU BEHAR DENA ALDATZEKO.

ZER DA, INGURUMENAREN IKUSPUNTUTIK, UDALERRI IRAUNKORRA IZATEA?

Udalerri iraunkorra bere ondasun naturalak zaintzen eta babesten dituen da; halaber, kontsumo arduratsua bultzatzen duena, hirigintza modu egokian planifikatzen duena, erabakiak hartzean ingurumenaren ikuspegia zaintzen duena eta ingurumen arloko gaiak interesa duten herritar guztien parte-hartzearekin aztertzen dituen.

Honako konpromisoak hartzen ditu bere gain:

Guztiok natur ondasun komunak erabiltzeko aukera berak izan ditzagun zaintzea, babestea eta bermatzea:

- × energia primarioaren kontsumoa murriztea eta energia garbien nahiz berriztagarrien kontsumoa handitzea.
- × uraren kalitatea hobetzea, ura aurrezte eta modu eraginkorragoan erabiltzea.
- × biodibertsitatea indartzea eta areagotzea eta berdeguneak nahiz natur guneak zaintzea eta gehiago sortzea.
- × landa-lurra zaintzea eta babestea.

**LEGAZPIKO
UDALA**

I-a ERANSKINA

- × lurzoruaren kalitatea hobetzea, ekoizpen ekologikoko lurrak babestea eta nekazaritza nahiz basogintza iraunkorrak sustatzea.
- × ingurumenean eta osasun publikoan kalteak eragiten dituzten faktoreen eragina murriztea: isurketak airera, ur-kutsadura,....
- × paisaia-ingurumena baloratzea.

Baliabideak tentuz eta modu eraginkorrean erabiltzeko ohiturak erraztea eta suspertzea eta kontsumo eta ekoizpen iraunkorrak sustatzea.

- × hobeto kontsumitu: hondakinak ekidin eta murriztea, gehiago birziklatzea eta berrerabiltzea, dagoen araudiaren arabera eta teknologia hobereana erabiliz birziklatu ezin izan diren hondakinak jardunbide egokien arabera kudeatzea eta tratatzea.
- × gutxiago kontsumitu: bizimodua aldatu, kontsumoak arrazionalizatzea, energia premiarik gabe kontsumitzea saihestea eta energia-eraginkortasuna hobetzea kontsumitzen den lekuan.
- × beste gauza batzuk kontsumitu: kontsumo eta ekoizpen iraunkorrak biziki sustatzea, batik bat etiketa ekologikoa duten produktuak, produktu organikoak eta bidezko merkataritzako produktuak.

Hirigintza diseinatzen eta planifikatzen eginkizun estrategikoa izatea.

- × leku degradatuak eta bertan behera utzitakoak berreskuratzea eta berrerabiltzea.
- × hiriak neurrigabe handitzea eragozte, hiri-dentsitate egokiak izatea eta hiriaren garapena ustiatu diren lekuetara bideratzea berdeguneetara bideratu behar.
- × lurzoruaren erabilera mistoa bultzatzen duen hirigintza bermatzea, oreka lortzea lantokien, etxebizitzaren eta zerbitzuen artean eta bizilekuei lehentasuna ematea hirigunean.
- × gure hiriko kultur ondarea behar bezala gordetzen, berritzen eta berrerabiltzen dela ziurtatzea.
- × eraikuntza eta diseinu iraunkorrak egiteko eskakizunak ezartzea eta kalitate handiko arkitektura bultzatzea eraikuntzako teknologia berriak indartuz.
- × hiri-ingurune atsegina eta abegikorra sortzea, pertsonen lehentasuna emango diena eta gizarte-harremanetarako guneak bultzatuko dituen.

Mugikortasun iraunkorreko ereduak irmotasunez sustatzea.

- × motordun garraio pribatuarekiko mendekotasuna txikitzea eta guztien eskura dauden alternatiba erakargarriak bultzatzea: red de transporte público, gestión de los desplazamientos...
- × garraio publikoan, oinez eta bizikletaz mugitzen den jende-kopurua areagotzea.
- × emisio gutxi igortzen dituzten ibilgailuen erabilera bultzatzea.
- × hiriko mugikortasun iraunkorrerako plan integratuak garatzea.
- × garraioek ingurumenean eta osasun publikoan duten eragina murriztea.

LEGAZPIKO
UDALA

I-a ERANSKINA

Garapen iraunkorra lortzeko eta klima babesteko erantzukizuna gure gain hartzea.

- × ikuspegi estrategiko eta integratu bat garatzea eta martxan jartzea klima-aldaketa arintzeko eta berotegi-efektua eragiten duten gasen emisio-kantitatea iraunkorra izan dadin lan egitea.
- × ingurumena babesteko politika gure politiken muinean sartzea energia-, garraio-, kontsumo-, hondakin-, nekazaritza- eta basogintza-arloetan.
- × klima-aldaketak izan ditzakeen kausei eta eraginei buruzko kontzientzia handitzea (jarrerak aldatzea sustatuko duten informazio- eta sentsibilizazio-kanpainak) eta prebentzio- eta egokitzapen-ekintzak sartzea klima-aldaketari buruzko gure politiketan.
- × mundu osoko ingurumenean eragiten dugun inpaktua murriztea eta ingurumen-justiziaren printzipioa indartzea.
- × ingurumenaren aldeko jokabide iraunkorrakoak sustatuko dituzten araudiak egitea
- × zerga sistema egokitzea, ingurumenaren aldeko jokabide iraunkorrakoak sustatzeko xedearekin

2007ko maiatza

IRAUNKORTASUNAREN GIZARTE ALDERDIA LEGAZPIN

Hauxe da garapen iraunkorra: egungo belaunaldiaren behar guztiak asetzen dituen baina bere beharrak asetzeko etorkizuneko belaunaldien ahalmena kolokan jarriko ez duen garapena. Brundtland txostena. 1987. NUESTRO FUTURO COMUN.

Hiriek hiru helburu lortu nahi dituzte: justizia soziala, ekonomia iraunkorra eta ingurumenaren iraunkortasuna. Justizia sozialak nahitaezkoa du ekonomiaren iraunkortasuna eta berdintasuna; azken horiek, era berean, ezinbestekoa dute ingurumenaren iraunkortasuna. Hiri eta Herri iraunkorren Europako Gutuna. Aalborg 2004.

ZER DA, GIZARTE ARLOAREN IKUSPUNTUTIK, UDALERRI IRAUNKORRA IZATEA?

Udalerrian bizi diren herritarren eta haien ondorengo bizi-kalitatea lortzea helburu duen udalerrria da udalerrri iraunkorra. Munduko beste leku batzuetan bizi diren pertsonekin solidarioa den udalerrria; ezberdintasunak murriztearen alde borrokatzen duen eta erabakiak hartzean herritarren parte-hartzea bultzatzen duen udalerrria. Guzti hori udalerrriaren identitatetik eta baloreetatik abiatuta.

Honako konpromisoak hartzen ditu bere gain:

Pertsonen BIZI-KALITATEA garatzea

- × Oinarrizko beharrak asetzea: bizitokia, janaria, osasuna, hezkuntza, lana, gizarte-harremana, komunitatean parte-hartzea, ingurune osasungarria, ongizate fisiko eta emozionala,....
- × Egungo nahiz etorkizuneko belaunaldiei duintasunez bizitzeko aukera ematea.
- × Munduko beste lekuetan biz idiren pertsonak kontutan hartzea (nazioarteko elkartasuna eta lankidetzeta)
- × Bizitzeko erritmo pausatuagoa eta lasaiagoa bultzatzea, norberaren ongizatea eta pertsonen arteko harremanen aberastasuna sustatuz.
- × Hiri-segurtasunaz arduratzea.
- × Etxebizitza izateko aukerak erraztea.
- × Aztura osasungarriak sustatzea (aurrea hartzea) eta osasuna babestea.

- × Lana izatea ahalbidetzea, kalitatezko enpleguaren alde eginez.
- × Kontsumo arduratsua sustatzea.
- × Zerbitzu publiko egokiak eta eraginkorrak izatea.

Gure herri-IDENTITATEA berreskuratzea eta zaintzea:

- × Herriko kultura bultzatzea.
- × Euskara berreskuratzea, haren ezagutza bultzatzea eta eguneroko bizitzan erabiltzea sustatzea.
- × Gure gizartean garrantzi handia izan duten hainbat ohiko baloreak berreskuratzea (adib.: auzolana)
- × Gizarte-balore unibertsalak sustatzea (adib.: errespetua, ezberdintasunaren balorea, ahalegina, elkartasuna, ...) eta komunitatearen onerako izan daitezkeen balore berrietara zabalik egotea.

Herri-garapenaren onurak Legazpiko herritar oroengana irits daitezela lortzea eta, ondorioz, desberdintasuna murriztea (BERDINTASUNA):

- × Herritar guztien eskubideak errespetatzea eta haien betebeharrak aintzat hartzea.
- × Gizartean baztertuta dauden edo baztertuta izateko arriskuan dauden kolektiboak gizarteratzea: mendeko pertsonak, langabezian daudenak, ezgaitasunen bat dutenak...
- × Oinarrizko prestakuntza iraunkorra sustatzea eta teknologia berriak bultzatzea
- × Oinarrizko errentak bermatzea, pertsonak bizitza duina izan dezaten.
- × Kohesio soziala bultzatzea eta suspertzea.
- × Herritar oro zerbitzu orotara irits dadin irisgarritasun fisikoa erraztea.
- × Gizonezkoen eta emakumezkoen eskubide-berdintasuna sustatzea/onartzea.
- × Baliabideen eta aberastasunaren bidezko banaketa sustatuko duen kudeaketa publikoaren alde egitea.

Legazpiarrek eta udalerriko agente sozial desberdinek (publikoak nahiz pribatuak) Legazpiko udalerrria eraikitzen lagun dezaten, mekanismo eta egitura egokiak martxan jartzea (PARTE-HARTZEA):

- × Haurtzarotik hasita, gizartean parte-hartzea sustatzea.
- × Elkarteetan eta taldeetan elkarbizitzaren garrantzia onartzea eta baloratzea.
- × Herritarrek udal-kudeaketan parte har dezatela bultzatzea.
- × Udaletxeko sail desberdinek ikuspegi orokor batekin lan egin dezatela bultzatzea; halaber, beraien artean eta bestelako administrazio eta erakundeekin ondo koordinatuta lan egin dezatela (zeharkakotasuna).

2007ko maiatzak

LEGAZPIKO
UDALA

I-c ERANSKINA

IRAUNKORTASUNAREN EKONOMIA ALDERDIA LEGAZPIN

Hauxe da garapen iraunkorra: egungo belaunaldiaren behar guztiak asetzen dituen baina bere beharrak asetzeko etorkizuneko belaunaldien ahalmena kolokan jarriko ez duen garapena. Brundtland txostena. 1987. NUESTRO FUTURO COMUN.

Ekonomia iraunkorra, bakar-bakarrik, ondoko printzipioak bere egingo dituen zibilizazio-aldaketatik abiatuta lortu ahalko da: gizakiok naturaren parte gara -ez gaude beste espezieen gaitetik-, eta Lurraren administratzaile gara eta ez haren jabe.

Roberto Bermejo. Ekonomia iraunkorra. 2001.

ZER DA, EKONOMIAREN IKUSPUNTUTIK, UDALERRI IRAUNKORRA IZATEA?

Herriko ekonomia bizia sortzeko eta ziurtatzeko konpromisoa hartuko duen udalerrria da; ingurumena babestuz, inbertsioa eta enplegua bultzatuko duen udalerrria.

Honako konpromisoak hartzen ditu bere gain:

Ekonomia ingurumenarekin modu bateragarrian dibertsifikatzea:

- × Jarduera ekonomiko desberdinen sortzea eta mantentzea sustatzea, bai kopuruan bai haiek osatzen duten jarduera-sektoretan.
  - Ingurumenarekin errespetutsua izango den industria-jarduera bultzatzea: minimizatzea, hondakinen bilketa eta kudeaketa, energia berriztagarriak, energia-eraginkortasuna, mugikortasun iraunkorra,...
  - Herriko merkataritza-jarduera sustatzea eta zerbitzu kalitatezkoak eta iraunkorrak.
  - Tokiko turismo iraunkorra sustatzea.
  - Lehen sektorea bultzatzea eta, modu berezian, nekazaritza ekologikoa.
  - Baso-ekoizpen iraunkorra bultzatzea.

Ekonomia-jardueretan ingurumen-irizpideak sartzea:

- × Ingurumenaren kudeaketa bultzatzea eta ekonomia-jardueretan ingurumenarekiko jardunbide egokiak har daitezela sustatzea.
- × Ekonomia-jardueretan natura-baliabideak modu eraginkorrean erabil daitezela bultzatzea.

**LEGAZPIKO
UDALA**

I-c ERANSKINA

- × Jardueren kokapenean iraunkortasun-irizpideak sartu: lurzoru degradatuak eta/edo aurretik urbanizatutakoak berreskuratzea ...
- × Legazpiren garapenerako garrantzitsuak diren azpiegituren sustapenak sor dezaketen gizarte-eta ingurumen-inkonfiantza ebaluatzea; horretarako, aukera desberdinak aztertu beharko dira eta ingurumena eta herritarren bizi-kalitatea errespetatuko duen aukeraren alde egingo da.

Enpleguaren kalitatea bultzatzea:

- × Enplegu egonkorra, kalitatezkoa eta ongi ordaindutakoa sor dadila sustatzea.
- × Enplegua lortzeko zailtasunak dituzten kolektiboen lan-merkaturatzearen alde egitea: ezgaitasunen bat duten pertsonak, epe luzean lan gabe daudenak, prestakuntza gutxiko pertsonak, etorkinak, emakumeak, gazteak,....
- × Herriko enplegua eta autoenplegua sortzea eragingo eta bultzatuko duten neurriak hartzea, herriko ekonomia sendoa eta ez mendekoa lortzeko.
- × Garapen iraunkorarekin lotutako etorkizuneko lanbideak eta jarduerak aurreratzea, bestelako jarduera ekonomikoetara eta enpleguetara igarotzea ahalbidetuz.

Toki-merkatu iraunkorra sustatzea:

- × Herriko jarduera ekonomikoekin lan egin praktika korporatibo onak sustatzeko eta ezartzeko.
- × Enpresen arteko lankidetzak sustatzea estrategia eta baliabide komunak erabiltzeko.
- × Herriko eta eskualdeko kalitatezko produktuen merkatua sustatzea.
- × Ekoizpen eta kontsumo arduratsuak sustatzea.
- × Bidezko merkataritza bultzatzea.

Udalaren kudeaketan iraunkortasun-irizpideak sartzea:

- × Udalaren kudeaketa ekonomikoan aurrezteko irizpideak ezartzea.
- × Gastu publikoa finantzatzeko zorpetzea saihestea, etorkizuneko belaunaldiak gure egungo gastua finantzatu beharra izan ez dezan.
- × Iraunkortasunarekin bat datozen jokabideak sarituko dituzten politikak ezartzea.
  - Iraunkortasun-irizpideekin ekoiztu eta kontsumitzen lagunduko duten sentsibilizazio-kanpainak egitea.
  - Iraunkortasunaren aldeko jokabideak sustatuko duten zerga politikak ezartzea.
  - Jokabide iraunkorrei derrigorrezkotasun-izaera emango dieten arauak onartzea.
  - Herritarren jokabide iraunkorrak sustatuko duten baliabideak eta azpiegiturak eskaintzea.

2007ko maiatzak